

POKRET ZA VALJEVO

VALJEVO IZNAD PROSEKA (1995. godina)

U čvrstom ubeđenju da realizacija vizija iznetih pre više od jedne i po decenije može da našem gradu obezbedi brzi razvoj i prosperite, predstavljamo Vam ih ponovo

UVOD

Dokument pred Vama predstavlja pokušaj izgradnje osmišljene i realne vizije razvoja jedne regije u vremenu od 25 godina. Taj period je izabran iz mnogo razloga.

Prvo, to je razumno bliska budućnost čije osnove imamo danas kod nas i u svome neposrednom geografskom i ekonomskom okruženju.

Drugo, to je dovoljno dug period (otprilike vreme jedne ljudske generacije) u kome se mogu postaviti scenarija krupnijih razvojnih pomaka i promena. Za ovaj period opredelili smo se zbog svoga uverenja da je potrebno bar deset godina da se saniraju najteže posledice raspada predhodne Jugoslavije, rata, ekonomske krize i političke izolacije i da se tek tada dođe na polazište iole stabilnijih razvojnih perspektiva.

Zatim, to je i period kada će početi da dominiraju procesi integrisanja Jugoslavije u Evropu i 2020. godina je, u koliko se u međuvremenu ne dese novi regionalni procesi, izvesno godina kada Srbija mora funkcionisati kao članica Evropske zajednice (regularna ili pridružena), prihvatajući Evropske standarde pravnog sistema, ekonomije, političke organizacije i ljudskih sloboda i prava, odbrambene politike i organizacije, društvenih delatnosti.

Osnovna ideja ovog dokumenta je da podstakne javnost Valjeva na kritičko i ozbiljno promišljanje sopstvene budućnosti.

*

* *

Voleli mi to ili ne – a ne vidimo nikakve razumne i dobronamerne razloge zašto se tome ne bismo radovali – Jugoslavija, Srbija a time i Valjevo iz godine u godinu, zalaganjem svojih vlada ali i zahvaljujući pomacima u inostranstvu, postepeno će se približavati Evropi. Nema nikakve sumnje da će Jugoslavija, pre ili kasnije, ali sigurno u narednih dvadesetak godina, postati deo jedinstvene Evrope, Evrope bez granica za ljude, robu, ideje i kapital. Evropi je Jugoslavija (i predhodna i sadašnja) potrebna ne samoo kao partner ili sused, već kao integralni deo koji kompaktno povezuje njene centralne i yapadne sa važnim istočnim delovima. Evropa je, s druge strane, životno potrebna Srbiji Jugoslaviji jer je Srbija uvek bila živi i dinamični deo Evrope, a Evropa inspiracija i najveći privredni i kulturni oslonac Srbiji. Evropa je Srbiji bila i uvek će biti mnogostruko važniji i bitniji oslonac, sused, partner i matica kulture i privrede, nego što je to bila i što će biti Rusija ili Kina. Ko pred ovim zatvara oči, taj ne shvata viševjekovnu istinu koja može samo da nas usrećuje i uliva nam hrabrost i volju za poduhvate i razvoj – istinu da smo nastali i kroz istoriju se razvijali kao deo mnogokulturne Evrope, centra i motora sveopšte ljudske kulture i civilizacije, ishodišta najprogresivnijih ideja demokratije, tolerancije, tehnologije, nauke, umetnosti.

Postepeno lečeći rane od krvavog raspada predhodne Jugoslavije, razaranja njene privrede i društvenog bogatstva, gubitka velikog broja mladih u ratu i u nedogledima tuđine, Srbija a i Valjevo u njoj koračaće napred, očiju uprih u bogatu i dinamičnu Evropu, koja nas sa svih strana okružuje i podstiče da zanemarimo sporove prošlosti i sigurnije i dalje gledamo u budućnost.

Elementi razvoja koje vam ovde predočavamo zasnovani su na scenariju u kome se Evropi približavamo umesto da od nje uzmičemo. Iskustva kroz koja su u uključivanju u Evropu prolazile Španija, Portugallija i Grčka poslužili si i nama da predvidimo neke trendove razvoja i promena koji će se veoma izvesno dešavati. Od toga da li ćemo prihvatiti i podržati ili ćemo sumnjičavo odbijati ideje koje uspešno i plodno žive decenijama i vekovima,

zavisiće koliko ćemo brzo dostizati tekovine mira, demokratije, rada i blagostanja razvijenog i bogatog sveta. Najbolje bi bilo kada bi smo sami poitali da ova dostignuća primenimo ne odričući se specifičnosti i dragocenosti sopstvene kulture. Sa svakim našim korakom prema vrednostima Evrope, Evropa će sigurni smo, činiti dva koraka prema nama, ubrzavajući i jačajući veze i kretanja ka integraciji i daljem zajedničkom koračanju u budućnost.

Valjevo je po mnogo čemu posebno kao grad i regija i uvekje imalo ambicija da se razvija brže, izvan i iznad kompromisnih i vremenu ne primerenih razvojnih planova Srbije. Valjevo je grad koji hoće, može i želi da bude iznad proseka srbijanskih gradova. Valjevo je kroz svoju dugu istoriju uvek imalo otvorena vrata prema svetu. Stare trgovačke veze sa Dubrovnikom, Mađarskom i Turskom u XVII i XVIII veku i dobre veze u prošlom i ovom veku sa Srednjom Evropom, Valjevo bi trebalo sada da značajno proširi sa razvijenom Evropom i bivšim YU prostorom. Nikako se ne sme dopustiti ponavljanje teške sudbine provincije ili dolaženje u pozociju visoke nezaposlenosti, političkih fabrika bez kvalitetnih programa i brzog obrta kapitala, visokom stopom iseljavanja i naglog prelivanja nezadovoljnih iz sela u grad.